

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Kultura i realia współczesnej Ukrainy

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność filologia ukraińska		Kod zajęć 09FWSUKRN.12HS.06247.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia niestacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Yaroslav Polishchuk		
Prowadzący zajęcia	Yaroslav Polishchuk, Ryszard Kupidura		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 20, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie ze zagadnieniami dot. zjawisk i czynników kształtujących odrębność kulturowo-etnograficzną, socjologiczną, mentalnościową i geopolityczną ukraińskiego obszaru językowego.
C2	Omówienie podstawowych pojęć i zjawisk z zakresu kultury omawianego obszaru.
C3	Ukazanie wielostronnych związków między kulturą a językiem jako najważniejszymi wytworami ludzkiego umysłu.
C4	Przybliżenie oraz omówienie najważniejszych dzieł czołowych przedstawicieli kultury ukraińskiej.
C5	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności analizowania, syntezy, oceniania, klasyfikowania poszczególnych aspektów kultury.
C6	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności koncepcyjnego postrzegania przez studentów procesów kulturalno-historycznych.
C7	Zapoznanie z ogólnym zestawieniem i porównywaniem zjawisk, tendencji oraz kierunków w poszczególnych aspektach kultury ukraińskiej i europejskiej.
C8	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności wykorzystywania wiadomości na temat kultury ukraińskiej jako kontekstu do badań filologicznych.
C9	Wykształcenie i rozwinięcie umiejętności umożliwiających samodzielne formułowanie sądów i twórczy udział w dyskusji na temat tendencji rozwojowych różnorodnych aspektów kultury duchowej oraz materialnej, a także współczesnych realiów życia intelektualnego na Ukrainie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada wiedzę dotyczącą położenia geopolitycznego Ukrainy, specyfiki kulturowo-etnograficznej oraz charakterystyki socjologicznej i mentalnościowej społeczeństwa ukraińskiego	FWS_K1_W02, FWS_K1_W11	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
W2	orientuje się w realiach i poszczególnych przejawach oraz aspektach działalności kulturalnej emigracji ukraińskiej	FWS_K1_W02, FWS_K1_W11	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
W3	zna i rozumie najważniejsze pojęcia, zjawiska i procesy związane z zakresem kultury ukraińskiego obszaru językowego	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07, FWS_K1_W11	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
W4	ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą wzajemnych powiązań pomiędzy elementami składowymi kultury ukraińskiej	FWS_K1_W07	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi dokonać charakterystyki poszczególnych aspektów kultury ukraińskiej	FWS_K1_U05	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
U2	posługuje się najważniejszymi pojęciami oraz potrafi zdefiniować poszczególne zjawiska i procesy związane z zakresem kultury ukraińskiego obszaru językowego	FWS_K1_U04, FWS_K1_U07	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	wykazuje się myśleniem koncepcyjnym w kontekście całościowego ujęcia procesów i zjawisk kulturalnych	FWS_K1_U07	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
U4	samodzielnie rozpoznaje i analizuje zjawiska kulturalne mające miejsce na Ukrainie oraz poza jej granicami; potrafi porównywać zjawiska i tendencje w kulturze ukraińskiej i europejskiej	FWS_K1_U09	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
U5	potrafi w praktyczny sposób zastosować posiadaną wiedzę do analizy i interpretacji bieżących wydarzeń (politycznych, społecznych i kulturalnych) związanych z tematyką zajęć;	FWS_K1_U04	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
U6	posiada umiejętność wykorzystywania wiadomości na temat kultury ukraińskiej dla potrzeb naukowo-badawczych	FWS_K1_U04, FWS_K1_U05	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
U7	potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować i krytycznie oceniać materiały źródłowe z zakresu kultury i realiów rosyjskiego obszaru językowego	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U09, FWS_K1_U17	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/-owa do stałego aktualizowania i poszerzania swojej wiedzy i umiejętności z zakresu kultury i realiów ukraińskiego obszaru językowego w oparciu o rzetelne źródła informacji	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03, FWS_K1_K06	Kolokwium ustne, Wypowiedź ustna
K2	jest gotów /-a do identyfikacji i oceny różnic kulturowych, wykazuje się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec realiów społecznych i dziedzictwa kulturowego omawianego obszaru językowego, jak i innych kultur oraz jest gotów /-a do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych	FWS_K1_K08, FWS_K1_K09, FWS_K1_K10	Wypowiedź ustna
K3	jest gotów /-a do wykorzystywania uzyskanej wiedzy i umiejętności w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz odpowiedzialnego i etycznego pełnienia ról zawodowych na płaszczyźnie kontaktów polsko-ukraińskich	FWS_K1_K04, FWS_K1_K07, FWS_K1_K10	Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ukraina w cyfrach i datach. Ukraina na mapie świata. Symbole państwowe Ukrainy. Symbolika godła i flagi Ukrainy. Hymn państwowy Ukrainy. Symbole ludowe Ukrainy. Ludność na Ukrainie. Ukraińcy poza granicami ojczyzny. Język urzędowy na Ukrainie. Jednostka monetarna na Ukrainie. Religia na Ukrainie. Specyficzna sytuacja konfesyjna na Ukrainie. Podział administracyjny Ukrainy. Ustrój polityczny na Ukrainie.	W1, W2, U2, U5, K1, K2	Wykład
2.	Geografia i przyroda Ukrainy. Uwarunkowania i walory geograficzne oraz przyrodnicze Ukrainy. Ukraińskie stepy – na granicy unicestwienia.	W1, W2, K1, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Ukraina wczoraj i dziś. Najważniejsze fakty i daty z dziejów Ukrainy.	W1, W2, U3, K1, K3	Wykład
4.	Kozactwo na Ukrainie. Z historii kozactwa. Kozackie tradycje i zwyczaje. Współcześni Kozacy na Ukrainie.	W3, W4, U1, U2, U4, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
5.	Najwybitniejsi Ukraińcy. Sylwetki wybitnych ukraińskich przywódców, działaczy społecznych i kulturalnych, pisarzy i artystów, polityków i sportowców.	W3, W4, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
6.	Tradycje i zwyczaje na Ukrainie. Ukraińskie zwyczaje w Polsce. Boże Narodzenie, Wielkanoc, Święto Kupały i in. na Ukrainie i w Polsce.	W3, W4, U1, U2, U3, U4, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
7.	Zabytki architektury i atrakcje Ukrainy. Turystyczne walory Ukrainy (Krym, Karpaty, Kijów, Lwów).	W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
8.	Ukraina lat 80. i 90. XX w. – Katastrofa w Czarnobylu i jej skutki. Przemiany społeczno-polityczne w państwie.	W3, W4, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
9.	Pomarańczowa rewolucja 2004 roku (źródła, przebieg i jej znaczenie dla społeczeństwa na Ukrainie)	W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
10.	Euromajdan na Ukrainie 2013/2014 r.	W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład
11.	Ukraina dziś. Dylematy współczesnej Ukrainy. Konflikt rosyjsko-ukraiński (źródła, przebieg i jego znaczenie dla społeczeństwa na Ukrainie)	W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- znajomość zagadnień omawianych w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane pozycje i fragmenty wskazane przez prowadzącego zajęcia) - zocena pozytywna z ustnego kolokwium zaliczeniowego Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na postawione pytania w sposób świadczący o doskonałym zrozumieniu pytań i znajomości przedmiotu - bardzo dokładne i wnikliwe omówienie zagadnienia (bez błędów lub nieścisłości) dobry plus (+db; 4,5): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na postawione pytania w sposób świadczący o bardzo dobrym zrozumieniu pytań i znajomości przedmiotu - dość dokładne i wnikliwe omówienie zagadnienia (z drobnymi błędami lub nieścisłościami) dobry (db; 4,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na postawione pytania w sposób świadczący o dobrym zrozumieniu pytań i znajomości przedmiotu - omówienie zagadnienia (z pewnymi błędami lub nieścisłościami oraz pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów) dostateczny plus (+dst; 3,5): - podjęcie próby przygotowania i zaprezentowania samodzielnej wypowiedzi na postawione pytania w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytań i znajomości tematu - dość powierzchowne omówienie zagadnienia (z błędami lub nieścisłościami oraz z pominięciem niektórych istotnych aspektów) dostateczny (dst; 3,0): - podjęcie próby przygotowania i zaprezentowania samodzielnej wypowiedzi na postawione pytania w sposób świadczący o słabym zrozumieniu pytań i znajomości tematu - powierzchowne omówienie zagadnienia (z poważnymi błędami lub nieścisłościami oraz z pominięciem ważnych aspektów) niedostateczny (ndst; 2,0): - niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0)

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Wilson, Ukraińcy, Warszawa 2002.
2. Stryjek T., Rewolucja 2013/2014 roku na Ukrainie: Od Occupy Majdan Niezależności do nowoczesnego państwa narodowego, [w:] Ukraina przed końcem Historii, Warszawa 2014.
3. Kultury historyczne Polski i Ukrainy pod red. T.Stryjka i V.Sklokina, Warszawa 2021.

Dodatkowa

1. J. Hrycak, O ukraińskim micie Kozaka (wywiad), <http://www.newsweek.pl/wiedza/historia/jaroslav-hrycak-wywiad-ukraina-newsweek-pl,artykuly,281935,1.html>
2. A. Wasyluk, A. Burkowski, Stepy Ukrainy na krawędzi unicestwienia, <http://dzikiezycie.pl/archiwum/2010/listopad-2010/stepy-ukrainy-na-krawedzi-unicestwienia>
3. Wł. Mokry, Kolorystyka i sztuka wyszywania, http://www.nestor.cracow.pl/Wydawnictwo/mystectwo/cz_2.htm
4. M. Goetz, Noc Kupały a Noc Świętojańska - to nie to samo!, <http://www.obliczakultury.pl/publicystyka/obyczaje-swiata/2441-noc-kupaly-noc-swietojanska>
5. Wł. Mokry, Duchowe źródła pomarańczowej rewolucji na Ukrainie w 2004 roku, Kraków 2006.
6. Olszanski T., Trud niepodległości. Ukraina na przełomie tysiącleci, Kraków 2003.
7. Olga Hniatuk, Pożegnanie z imperium, Ukraińskie dyskusje o tożsamości, Lublin 2003.
8. O. Zabużko, Muzeum porzuconych sekretów, Warszawa 2012.
9. M. Riabczuk, Dwie Ukrainy, Wrocław 2004.
10. „Ziemia jest niebieska jak pomarańcza”, reż. Iryna Tsilyk

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad etyki zawodowej, identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywanym zawodem
FWS_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego specjalności studiów oraz cywilizacji ludzkiej
FWS_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze językowym specjalności studiów, wykorzystując do tego celu różne kanały i techniki komunikacyjne w języku rodzimym oraz języku obcym
FWS_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec innych kultur
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać procesy i zjawiska językowo-komunikacyjne oraz literackie w zakresie obszaru wschodniosłowiańskiego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego na podstawie uzyskanej wiedzy, a także posługując się poznanymi metodami i narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach filologicznych
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U17	Absolwent/ka potrafi podejmować działania w celu doskonalenia poziomu wiedzy i umiejętności oraz realizować potrzebę ustawicznego uczenia się przez całe życie
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych
FWS_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne życie kulturalne wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego, a także metody analizy i interpretacji wytworów kultury